

ŽIVOT

ZÁBRDOVICKÉ FARNOSTI

S Hospodinem
na cestě

Nová vize
farnosti

Člověk
musí hořet

U jeslí se
sv. Františkem

Bylo
nás šest

tiráž**ŽIVOT ZÁBRDOVICKÉ FARNOSTI****Vydává**

farnost u chrámu
Nanebevzetí Panny Marie
v Brně Zábřdovicích

adresa

Lazaretní 1, 615 00 Brno
telefon: 545 212 156

redaktoři

Hanka a Karel Komárkovi

grafická úprava

Roman a Klára Smékalovi

web

<https://www.zabrdovice.cz>

cena

neprodejné, vychází pro
vnitřní potřebu farnosti

do tohoto čísla přispěli

otec Daniel, Jiří Sluka,
Kája Krejčí, Lucie Grůzová,
Marie Tůmová, Veronika
Mikulíková

příspěvky

pokud chcete přispět do
časopisu svým článkem,
pošlete jej na e-mail:
zivot.redakce@gmail.com
nebo kontaktujte redakci

Náklad

120ks výtisků

obsah

- 1 Duchovní slovo - Očekávání...
- 2 Naše farnost má novou vizi
Hudba v naší farnosti
Co nás čeká
Čekání v tichu
- 3 U jeslí se sv. Františkem
Prožili jsme - O charizmatech
- 4 Přečtete si: Člověk musí hořet
- 5 Bylo nás šest... cesta do Portugalska
Přečtete si: Pane, obnov své zázraky
- 6 Stríčky z ducháčů 2023
Očeho pohádka - Orlí lov
- 7 S Hospodinem na cestě...
Růženec očekávání
- 9 Biblická kvíz na téma Očekávání
Svědectví života Alena Šedová
- 10 Odpovědi k biblickému kvízu

Slovo redaktorů

Milí farníci,
vítáme vás u adventního čísla farního časopisu s tématem očekávání. Vyprošujeme vám požehnaný advent, ať se vám jako prozíravým družičkám z podobnosti podaří připravit se na setkání s Ním. Pane, dej, abychom se i my těšili na tvůj příchod a s nadějí tě očekávali.

Hanka a Karel Komárkovi

Duchovní slovo - Očekávání...

Dětské těšení se na Vánoce či na prázdniny, pro starší třeba těšení se na ukončení školy, první rande nebo později svatbu. Získání dobré práce, povýšení, úspěšné vystoupení, těšení se na děti, na setkání s přáteli... Kolik krásného můžeme očekávat s vnitřní radostí a rozechvěním.

Můžeme ale také mít z mnohého před námi strach. Ať už je to zkouška, strach ze selhání, ztráty zaměstnání, ztráty blízkých vztahů – ať už díky rozchodu nebo třeba nemoci a úmrtí. Očekávání, které může brát radost ze života, může nás až paralyzovat a bránit jakékoli radosti a vůbec našemu dobrému fungování.

Ano, očekávání se týká něčeho budoucího, co ještě nenastalo a nemůžeme s jistotou vědět, jak to dopadne. Skutečnost může pak být slabší než naše očekávání, nebo jej naprosto předčit. A tak při přehnaných očekáváních třeba z dárku, se místo radosti může dostavit zklamání, i když i ten menší dárek může být úžasný.

Naše prožívání vnějškově stejné situace může být zcela odlišné. A prožívání našeho očekávání vzhledem k nejistotě, jak něco proběhne, ještě odlišnější. Podle našich životních zkušeností i atmosféry, v které vyrůstáme, můžeme žít s pocity optimismu a důvěry, nebo naopak. A tak optimista říká: „Huť už být nemůže!“ A pesimista: „Ale může!“ 😊 Bohužel se tato očekávání prožitkově často naplňují – ten, kdo očekává, že něco nedopadne moc dobře, moc nedůvěřuje ani dobrému průběhu a čeká, co se ještě zvrtné – a dříve nebo později se „kupodivu“ v životě skutečně něco zvrtné – i ten darovaný kůň má nakonec horší zuby. Kdo chce v životě a ve světě vidět to špatné, vždy něco najde, ale naštěstí to platí i naopak – ve světě je navzdory tomu zlému i dostatek toho dobrého.

Jak ale změnit toto nastavení? K Panně Marii přichází anděl a zvěstuje radostnou zvěst – má počít a porodit Mesiáše, krále, který bude panovat navěky! Úžasná zpráva! Když se ale podíváme na realitu, vypadá to přesně naopak. Chudá žena očekávající nemanželské dítě... Josef se s ní chce rozejít... Protože je slušný, chce ji alespoň propustit potají, aby ji uchránil rizika kamenování... Lidsky viděno: totální krach. Kolik žen si v podobných situacích raději sáhlo na život. A přece Marii drží slova anděla: „U Boha není nic nemožné!“ A i když se i později dějí nelehké věci, Maria věří – na útěku do Egypta, dokonce i pod křížem, kdy se zdá, že je s věčným kralováním Mesiáše opravdu konec a Ježíšův život je také totálním krachem. Pro většinu se perspektiva mění až po Ježíšově vzkříšení. Najednou se ukazuje, že i mnohé pozemské bezpráví nemá poslední slovo, dokonce že ty nejtěžší zkušenosti se mohou proměnit v největší požehnání. Vše najednou dává smysl, Bůh má poslední slovo – Mesiáš, který kraluje navěky, Mesiáš, který rozumí každému lidskému utrpení, který je blízký a má soucit s každým utrpením!

Panna Maria dostala zvláštní posláni a dostalo se jí i zvláštního zjevení anděla. Ale každý z nás má zde na zemi od Boha krásné a důležité posláni, a pokud mu řekneme své „ano“ a budeme mu důvěřovat, nikdo a nic Boha nezastaví, aby toto posláni uskutečnil – vše se obrátí v dobré, a až se budeme na svůj život dívat z věčnosti zpětně, vše bude dávat smysl! „Těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8, 28). Když je Bůh na naší straně, tak navzdory mnohému těžkému v životě můžeme očekávat jen a jen dobré!

A tak (nejen) v adventu můžeme s Pannou Marií každý den s radostí očekávat to, co přijde, v důvěře, že vše má v Božím plánu hlubší smysl. V modlitbě spojen + P. Daniel

NAŠE FARNOST MÁ NOVOU VIZI

Vize vznikla po mnoha schůzkách svolaných k tomu účelu, po hlasování farníků, dlouhém přemýšlení, modlitbách, po vyjádření otce biskupa k jejímu návrhu a po řadě úprav. Zde je její znění v podobě, jak byla představena celému společenství naší farnosti v neděli 22. 10. 2023:

Zábrdovická farnost je společenství lidí, kteří chtějí především být a žít s Bohem.

Proto se rádi modlíme a setkáváme.

Jsou pro nás důležité dobré vztahy. Chceme vytvářet přijímající společenství otevřené pro všechny, domácí i nově příchozí.

Každý farník se podílí na životě farnosti. Přijímá svůj díl odpovědnosti za šíření evangelia i za řešení aktuálních potřeb farnosti, církve a světa.

Z farních webových stránek

Co nás čeká?

Pro nadcházející období jsou plánovány následující aktivity. Pro aktuálnější informace sledujte farní webové stránky, případně telefonicky kontaktujte farní kancelář.

- 3. 12. - první neděle adventní
- 3. 12. - mikulášská nadílka v kostele
- 22. 12. - stromy – navezení
- 23. 12. - velký úklid a stavění Betléma
- 24. 12. - "půlnoční" ve 22:00

Hudba v naší farnosti

24. 12. 2023 ve 22:00h - Štědrý den – půlnoční mše sv.

Eduard MARHULA (1877–1925):
ČESKÁ VÁNOČNÍ MŠE KOLEDOVÁ, opus 13

25. 12. 2023 v 9:45 h - Slavnost NAROZENÍ PÁNĚ

Jaroslav OČENÁŠEK (1901–1968):
Česká mše vánoční op. 16

1. 1. 2024 v 9:45 h - Slavnost MATKY BOŽÍ PANNY MARIE – Nový rok

Eduard MARHULA (1877–1925):
ČESKÁ VÁNOČNÍ MŠE KOLEDOVÁ, opus 13
J. K., č. 222, 226, 201

Účinkují: chrámový sbor, varhany, orchestr
Řídí: Zdeněk HATINA, ředitel kůru

LAUDATE DOMINUM, CANTATE CANTICUM NOVUM!

ČEKÁNÍ V TICHU

Podzimní listí zbarvilo zem,
krátí se den,
ptáci dali hnízdům sbohem
a já na Tebe čekám.

V tichu noci tajně rozjímám
o Tvých myšlenkách,
kde touláš se mi
a já zde stále čekám.

Jaký bude asi Tvůj den,
kdy vrátíš se oslavený,
plný naděje a moci,
očekáván malým stádem.

Je tak divný ten náš svět,
rozporuplný a válečný,
nesmířitelný s Bohem
a se zlem spolčený.

Proto čekám a volám,
prosím Tě, smiluj se...
Podrž naši víru
a posiluj církev svou.

Ať jako tenkrát na jezeře,
když zdálo se nám, že spíš,
najednou s velkou mocí...
utiš bouři.

Žijeme v adventu doby
a někdy myslíme,
že něco už musí se stát,
když den se mění v temnotu.

Čas ve větší rychlosti mizí,
nelze zachytit jeho kmit.
Zvykli jsme si hlavu klonit k prachu
a málo k Tobě pozvedat.

Kéž brzy zazáří nad světem
Tvá hvězda očekávaná,
tak jasná a krásná,
zvěstujíc příchod Boha na naši zem.

U jeslí se sv. Františkem - Adventní snažení pro děti i celou farnost

Letos uplyne 800 let od doby, kdy sv. František z Assisi o Vánocích blízko italského městečka Greccio umístil do stáje s živými zvířaty skutečnou rodinu s dítětem, aby účastníkům vánočních bohoslužeb přiblížil realitu chudoby, do které se narodil Boží Syn, a poukázal na nekonečnou Boží lásku, s jakou se Bůh k člověku přibližuje. Proto je sv. František považován za zakladatele tradice pořádání živých betlémů, která se rozšířila do mnoha zemí a přetrvala až dodnes. Letošní námět pro prožití adventní doby chce sv. Františka a jeho betlém připomenout. Každý adventní týden nás budou inspirovat slova písně Učiň mě, Pane, nástrojem (Kancionál, č. 928), která je napsána podle Františkovy modlitby. K motivu betlémské jeskyně budeme po celý advent přidávat pastýře, ovce a hvězdy. Na Štědrý den pak přibude Svatá rodina a narozený Ježíš, které můžeme symbolicky pozvat k sobě domů, abychom s nimi prožívali nejen vánoční svátky, ale i celý život.

Děti obdrží každý týden adventní výzvu na kartičce a na katechezi potom dostanou a dokončí postavičku, kterou ponesou v obětním průvodu a po mši ji mohou s pomocí rodičů nebo katechetky umístit do malého betlémku pod hlavním oltářem.

Cílem snažení však bude obdarování válečných sirotků v dětském domově na Ukrajině. Byli bychom rádi, kdyby si děti dokázaly něco odepřít nebo i darovat. Jednalo by se o malý vánočně zabalený balíček s hračkou a sladkostí. Hračka by měla být nová nebo zachovalá a funkční, sladkost trvanlivější – čokoláda, bonbony, sušenky. Všechny vaše dárky můžete během adventní doby donést a umístit pod vánoční stromeček v kapli svaté Barbory před zpovědnicí. Na Štědrý den přijede otec Volodymyr z Ukrajiny a dárky odveze dětem do dětského domova.

Doufáme, že se vám náš námět bude líbit a že společně dokážeme obdarovat ty, kteří ač malí, přišli ve svém životě o to nejcennější, o maminku a tatínka.

Krásné a požehnané prožití adventní doby vám přejí vaše katechetky.

PROŽILI JSME - O CHARISMATECH S PAVLOU PETRÁŠKOVOU

6. a 7. 10. proběhla duchovní obnova v Zábrdovicích s Pavlou Petráškovou s tématem charismata.

V přednáškách se objevila řada cenných podnětů. O některé bych se ráda podělila i s vámi, kteří jste na duchovní obnově nebyli přítomni.

Jedna z nejhezčích myšlenek zazněla hned v první přednášce. „Čím víc jsme s Kristem, tím víc jsme mu podobní.“ Touto myšlenkou nás Pavla Petrášková motivovala k modlitbě. V modlitbě jsme s Kristem, a čím častěji a intenzivněji setkání s Kristem prožíváme, tím více se mu podobáme svými myšlenkami, slovy i jednáním.

Také se mi líbilo přirovnání svátosti pokání k vynášení odpadků. Není to to nejdůležitější v našem duchovním životě, ale bez toho to nejde. Děláme to proto, aby se nám lépe žilo, aby naše duše mohla volně dýchat a žít, aby se nedusila zaneřáděna haraburdím.

Protože hlavním tématem těchto duchovních cvičení byla charismata, také něco o charismatech. Jejich srozumitelnou definici uvádí Katechismus katolické církve (§799): „Charismata, ať mimořádná, nebo prostá a skromná, jsou milosti Ducha svatého, které přímo nebo nepřímo slouží užitku církve a jsou zaměřeny k jejímu budování, aby prospívaly lidem a potřebám světa.“ Je radostné a nadějně, že charismata mohou být mimořádná, ale i prostá a skromná. To znamená, že všichni máme šanci, ať jsme lidé mimořádní, nebo obyčejní a prostí.

A tady si půjčím slova svatého apoštola Pavla: „Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný.“ (1. Kor 12, 4–7) A k tomu nás Pavla Petrášková opakovaně vybízela. Abychom si dali tu práci, poznali své dary, svá charismata a dali je do služby společenství církve. A proto také můj dojem z této duchovní obnovy byl, že vyžaduje odpověď, pokračování.

Pavla Petrášková ve svých přednáškách zdůraznila tři znaky, které musí milost Ducha svatého splňovat, aby patřila mezi charismata.

Za prvé člověk, který má charisma, je zvláštním způsobem vnitřně prožívá, a to mu dodává energii. I když se unaví, nevyhoří. Vnímá to, že Bůh je v jeho charismatu zvláštním způsobem přítomen. Například lidé, kteří mají charisma milosrdenství, vnímají povolání k lidem na okraji společnosti, je jim s nimi dobře, vrací jim důstojnost.

Za druhé charisma působí nadpřirozeně efektivně, jinými slovy jsou vidět výsledky. Charisma zpřítomňuje druhým Krista. Je to světlo postavené na svícen, které svítí všem v domě, a jeho světlo přitahuje, výsledky jsou výrazně větší než při působení člověka, který charisma nemá.

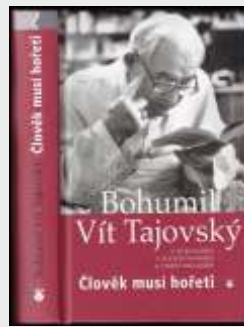
A za třetí lidé, kteří jsou svědky charismatického působení, dávají zpětnou vazbu a svědčí o tom, že skrze toto působení vnímali Boha. V tomto bodě nás Pavla Petrášková vybízela, abychom říkali druhým lidem, když skrze ně vnímáme Boha. Můžeme je tím upozornit na jejich charisma, které si třeba oni sami neuvědomují.

Charismata máme všichni. Dělalí z nás společenství. Svátý Pavel (1. Kor 12) píše o tom, že jsme údy jednoho těla a každý z nás dostává dary od Ducha svatého, které právě nám Duch svátý chce dát. Darů je mnoho. A za velmi důležitou považují zmínku o jednotě v rozmanitosti, kterou působí Duch svátý a jenom on. My tak dokonalé jednoty nejsme bez jeho přispění schopni. Máme sklony se rozdělovat, nebo naopak zastírat rozdíly. Ale Duch svátý dokáže sjednocovat různé, a to s pevností, která překvapuje. A tato myšlenka je pro mne důležitá. Je příslibem, že když do svých vztahů, které nejsou ideální, pustím Ducha svatého, například společnou modlitbou, může nás sjednotit.

V přednáškách zazněly i další hodnotné myšlenky, příklady ze života, zkušenosti ze spolupráce s Duchem svatým. Můžete si je poslechnout i Vy, protože jsou veřejně dostupné na webových stránkách farnosti Zábřovice. Když si na webu v ohláškách nalistujete Program duchovní obnovy s Pavlou Petráškovou, přímo pod ním je aktivní odkaz Záznam přednášek.

MT

PŘEČTĚTE SI:

Člověk musí hořeti

Bohumil Vít Tajovský
v rozhovoru s A. Palánem

ALEŠ PALÁN

BOHUMIL VÍT TAJOVSKÝ

Rozhovory s želivským opatem Bohumilem Vítem Tajovským *Člověk musí hořeti* vycházejí v tomto svazku ve druhém vydání. První vydání vyšlo v roce 2001 v nakladatelství Torst a bylo doplněno dokumentační přílohou ÚDV o „Akci K“ a osobními vzpomínkami na Víta Tajovského z pera Ivana Medka, Luboše Hrušky, Antonína Bradny, Zdeňka Rotrekla, Jaroslava Meda, Jiřího Reynka a dalších. Aktuální vydání odstraňuje některé chyby a nepřesnosti ve vlastním textu rozhovoru a vychází s novým obrazovým doprovodem. Různé verze opatského znaku B. V. Tajovského vytvořil výtvarník Zdirad Čech. Autory fotografického cyklu z Želiva jsou Alena Dvořáková a Viktor Fischer; některé další snímky dodali Pavel Dias a Evžen Sobek. Samotný rozhovor vznikl od dubna 1998 do srpna 1999 při návštěvách Aleše Palána a Jana Paulase na Želivě. Autoři nahráli zhruba šedesát hodin zvukového záznamu, který pak přepsali, upravili a strukturovali. Závěrečné znění rozhovoru B. V. Tajovský autorizoval; prvního vydání knihy se však už nedočkal. Název titulu je převzat z básně Jana Zábrany, která vyšla ve výboru *Jistota nejhoršího*. Předmluvu k prvnímu (i nynějšímu druhému) vydání namluvil Tajovského přítel Anastáz Opasek týden před svou smrtí; autorizovat ji však už nestačil. Dík za redakční práci na prvním vydání knihy patří Šárce Grauové.

ALEŠ PALÁN (* 1965), novinář, publicista a spisovatel. Autor či spoluautor více než dvou desítek knih (např. *Člověk musí hořeti*, *Kdo chodí tmami*, *Dnes jen o té prašivíně*, *Být dlužen za duši*, *Rozhodni se pro risk*, *Xenophobe's guide to the Czechs*, *Na křižovatce větrů*). Rozhovory s šumavskými samotáři Raději zešítet v divočině byly v anketě Lidových novin vyhlášeny Knihou roku.

Bylo nás šest.... aneb jak se pár Zábrdovických mladých vydalo na setkání mládeže do Portugalska

Psal se rok 2022, bylo léto a uprostřed těchto horkých dní se začala formovat malá skupinka, která přemýšlela, co podniknout příští léto. Možná to bylo tím všudypřítomným vedrem, ale urodil se mezi námi nápad jet v roce 2023 na setkání mládeže s papežem v Portugalsku (SDM), přesněji řečeno v jeho hlavním městě Lisabonu. Tuto příležitost jsme si nemohli nechat ujít. Začali jsme tedy plánovat – šetřit peníze, obhlížet nejlevnější letenky, kochat se fotkami krásných míst, které bychom mohli navštívit... Samé typické věci, které děláte, než jedete někam do zahraničí. Srpen 2023 přišel rychleji, než jsme čekali a už jsme odlétali plní očekávání směrem Lisabon.

A jak jsme se tam vlastně měli?

Smyslem celého SDM je oslava mládeže, víry a sounáležitosti s církví mezi lidmi z celého světa a tomu odpovídal i program. Dopoledne jsme trávili na programech v českém centru na katechezích RISE UP! Každé SDM má svoje téma (moto), na které volně navazovaly témata katechezí v jednotlivých dnech – ekologie, přátelství a milosrdenství. Letošním motem bylo „Maria se vydala na cestu a spěchala“ (Lk 1,39). Společně jsme hledali, jak být více jako Maria – říct Bohu své ano, být aktivní v dnešním světě a poznávat Hospodina v modlitbě.

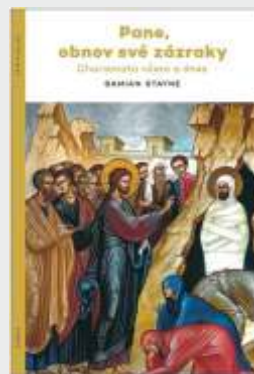
Odpoledne jsme si mohli vybrat z nepřeberného množství workshopů, přednášek, filmů či koncertů v rámci Festivalu mladých, modlit se i zjistit informace o křesťanských organizacích z celého světa v rámci City of Joy (Město Radosti) či poznávat Lisabon i jeho okolí. Viděli jsme takto třeba muzikál o životě Dona Boska, podívali se do místní katedrály Sé de Lisboa a za zvýhodněnou cenu pro poutníky SDM do Oceanário de Lisboa (místní akvárium).

Večery jsme zakončili na programech s papežem Františkem – jeho slavnostním příjezdem, mší, křížovou cestou a poutí s večerní vigilií pod širým nebem, což bylo vyvrcholením celého SDM. Tyto akce byly společné pro všechny poutníky a proto byly chvílemi dost náročné kvůli vedru a všudypřítomným davům. Kvůli tomu také všechny cesty na programy trvaly hrozně dlouho, takže bylo nutné chodit ještě dřív než včas. Vše také probíhalo v portugalštině s překlady do jiných jazyků (třeba do angličtiny) přes rádio, takže sluchátka se stala naším novým nejlepším přítelem.

Celé setkání bylo sice náročné, ale pro naši skupinku mladých bylo moc krásné a plné nových silných zážitků. Hned bychom se do Portugalska, země tisíců kachliček, korku a koláčků pastel de nata, podívali znovu.

Tak už snad jen na závěr... Říkáš si, že tě to zaujalo a chceš se na světové dny mládeže taky podívat? Další možnost budeš mít už v roce 2027 v Soulu v Jižní Koreji. Adeus!

PŘEČTĚTE SI:

**Pane, obnov své zázraky
Charismata
včera a dnes**

**DAMIEN
STAYNE**

Kniha popisuje, jak se dnes charismata používají „v terénu“, a také zmiňuje jejich výjimečné a překvapivé projevy. Autor předává jen své osobní zkušenosti a to, čeho byl sám svědkem. Kéž to vše poslouží k upevnění víry, k pochopení teologie charismat a k jejich rozlišování v životě dnešní církve.

Z recenze kard. Cantalamessy

DAMIEN STAYNE

Damian Stayne je katolický laik, od roku 1990 zakladatel a vedoucí komunity Cor et Lumen Christi, která sídlí v anglickém Chertsey. Spolu s členy komunity slouží po celém světě hlásáním evangelia a darem uzdravování a prorokování, často také pořádají takzvanou Školu charismat.

S manželkou Cathy, která nedávno odešla k Pánu, mají dvě už dospělé děti, Johna a Miryam, které se podílejí na službě svého otce a celé komunity.

Střípky z ducháčů 2023

Letošní duchovní cvičení připravoval náš pan farář Jiří podle sv. Ignáce z Loyoly. Moc mu za ně děkujeme a skromnou, zestručněnou ochutnávku vám přineseme v následujících číslech.

Začněme otázkou: Kdo je pro mě Bůh?

Největší překážkou duchovního života a růstu je, že nebudeme znát našeho Boha, nebo dokonce že se ho budeme bát! Jak ho poznat?

Důležité je si uvědomit, že vycházíme z vlastních zkušeností, představ, svých dějin, a proto správné poznání musí stát na vlastním uzdravení těchto kořenů.

Podobá se představa mého Boha mému otci? To, co uvidíte jako první, je klíčové. Poznejme, jakou představu o Bohu si neseme díky našim rodičům, a odložme ji.

Kdo chce Boha znát, chce o něm mít co nejvíce dostupných informací, a dokonce i zkušeností s Ním. Je nám jistě jasné, že tento cíl je nedosažitelný, že za celý život Ho nemáme šanci cele obsáhnout a poznat. To nás ale nemá odradit!

Zkusme si představit teologii jako mapu a Boha jako oceán. Pro dosažení cíle potřebujeme informace i zkušenosti. Pokud máme zkušenost jen s jednou pláží, budeme si myslet, že oceán je tato pláž a voda kolem ní. Když se ale vydáme do Austrálie, načerpáme s oceánem mnoho různorodých zkušeností. Pro svůj duchovní růst potřebujeme tyto zážitky a osobní prožitky, stejně jako potřebujeme mapu.

Když chceme poznat člověka, získáme jeho důvěru a navážeme s ním vztah, o který dále plus mínus pečujeme.

Když chceme poznat Boha, máme důvěru, že chce s námi být a dát se nám poznat. Jak se nám dá poznat, je na Něm, protože on nás zná a ví, jak jsme schopni Ho vnímat. A jen na nás záleží, jestli se otevřeme a budeme k těmto nabídkám pozorní.

Jaký je Bůh? Jiný než člověk. Člověk je mu sice podobný, ale chybí mu život v Duchu Svatém. Tvrzení „Bůh je Láska“ by nedávalo smysl, kdyby byl jen jednou osobou. Bůh jsou dvě osoby, spojené tak živým, láskyplným poutem, že je to samostatná osoba.

Představte si obraz, kdy Boha ve třech osobách máte kolem sebe. Bůh Otec před vámi, Ježíš vedle vás a Duch Svatý za vámi. Výheň Boží Trojice má projít každým z nás, nebo do ní má člověk vstoupit. Máme jít co nejbližší, abychom mohli okusit život věčný, nekonečnou radost, úžasnou hřejivou blízkost.

Kéž se nám to v době adventní a následně vánoční podaří!

Podle našeho pana faráře LG

Očeho pohádka - Orlí lov

V jedněch prťavých velehorách, jmenují se Tatry, žil pár orlů sklaních. U orlů to většinou bývá tak, že za jeden rok vychovají jen jedno mládě, ale tentokrát paní orlice vyseděla dva malé orlíky. Ten první, který se vyklubal ze skořápky, dostal jméno Senior, ale máma mu většinou říkala „Sene“. Ten mladší, když se vyklubal, vypadal jak vyoraná myš, ale naštěstí podle toho nedostal jméno. Pojmenovali ho Junior, ale říkali mu jen „June“.

Orlíci rostli jako z masa a brzy se museli začít učit. Nejdůležitější pravidla vymyslel král orel a zněla takto:

1. Orel nabírá výšku kroužením, ne máváním.
2. Orel útočící střemhlav pět metrů brzdí.
3. Orel nikdy neloví ze země.
4. Orel těžkou kořist sráží ze skal.

Sene i June se museli zákony naučit nazpaměť, a když něco spletli, máma je klovla zobákem a věřte mně, že to nebylo nic příjemného. Brzy přišel čas opustit rodné hnízdo a začít lovit.

Sene odletěl do Polska a June zůstal blízko mámy. June se rozletěl na první lov. Řekl si: „Proč budu kroužit, to dlouho trvá.“ Mával křídly, opravdu rychle nabíral výšku, jenže pak dostal rychle křeč a šel k zemi. Skončil zaražený v nějakém stromě.

Když se vzpamatoval, řekl si: „Létání bolí, budu lovit ze země.“ Schoval se za kámen a lživě tam čekal. Okolo šel kamzík, June se na něho vyřítit, ale kamzíci jsou na zemi rychlejší a šikovnější. Skočil Junemu na záda a kopl ho do hlavy. Omráčený June ležel jako mrtvola.

Za pár hodin se vzpamatoval a měl hlad, že by jedl snad i papriku. Vzněl se a pomalu se nechal unášet vzduchem. Vtom uviděl sviště. Vydal bojový skřek a střemhlav se na něj vrhl. Jenže svišť ho slyšel a šups do nory. June ho chtěl za každou cenu chytit, a tak nebrzdil. Prásk – čelní střet a už byl zas omráčený a potlučený.

Když se vzpamatoval, vzněl se a uviděl berana. Jak byl zesláblý, moc mu to nemyslelo, tak si řekl: „Odnesu si ho.“ Beran je asi dvacetkrát těžší. Takže i s Junem spadl na zem, válel se po něm, potrkal ho a celého zničeného tam nechal orlíka ležet.

Když se vzpamatoval, pokusil se vznést. Cítil, jak ho proud vzduchu nadnáší, jak lehce a bez námahy stoupá výš a výš. Vzpomněl si na orlí zákony, a když uviděl kozorožce, vrhl se na něj. Pět metrů před ním začal brzdit, prostě do něj jen vrazil, srazil ho ze skály a měl první kořist. Posílil se a řekl si: „Ty orlí zákony nejsou špatné, budu je dodržovat.“

Jak si řekl, udělal a vyrostl na 2, 3 m a za pár let se stal králem orlů. Jeho rodiče z něj měli velkou radost i bratr Sene, když přijel na návštěvu.

Ježíšovo slovo se někdy zdá těžké, ale když se dodržuje, dává štěstí.

Podle našeho pana faráře LG

S Hospodinem na cestě...

... je to, jako když si večer postavím stan, který mě ochrání před deštěm, a zapálím oheň, který mě v horách ochrání před šelmami.

Jako spacák je můj Bůh, hřeje mě a objímá. Jistí mě stejně, jako kolíky jistí stan – můj Bůh, v němž doufám. Vysvobodí mě ze všech nástrah, které mě cestou čekají.

Je mi hamakou, ve které mám útočiště.

Nebojím se ticha a tmy, když jsem sama uprostřed horských lesů, ani komárů, psů a cizinců, které potkám ve dne.

I když cesta mnohé zmohla, já dojdu až na její konec.

Když je Hospodin průvodce na mé cestě, nestane se mi nic zlého.

Na cestě potkám mnoho dalších, kteří mi poradí, když jsem v nouzi.

Hospodin je jako moje pohorky, takže mě neporaní ostrý kámen na cestě a zmije mě nekousne do kotníku.

Potkal jsem tě na cestě, znáš moje jméno a já tvoje.

Budu tvým stanem i ohněm. Spacákem i stanovými kolíky.

Tvoji hamakou, tvým průvodcem i pohorkami.

Se mnou projdeš celou cestu.

RŮŽENEC OČEKÁVÁNÍ

Jsem přesvědčený, že kdokoliv z vás, kdo vícekrát rozjímal nad růžencovými tajemstvími, mi potvrdí, že je to činnost užitečná a nejednou velmi zajímavá. I když ta stejná tajemství prošla naší hlavou a modlitbou už mnohokrát, i když jsme možná četli různé výklady a rozborů růžence od duchovních kapacit, stále se nám při modlitbě mohou odhalit nečekané souvislosti a stále zůstává co objevovat, nad čím žasnout. Snad jsou to objevy malé a pro někoho dalšího nezajímavé, ale mají svoji hodnotu, protože jsou naše, protože vznikly na základě našeho osobního vztahu s Bohem a zasahují nás do srdce tím, že jsou nějak spojeny s Božími tajemstvími i s prožitky našeho života, s naší zkušeností. Jsou pro nás cenné, povzbudivé a zůstávají uchovány v paměti a srdci jako malé vnitřní poklady, jako osobní tajemství.

Každý ze čtyř růženců má pro mě zvláštní ráz. Přiznám se, že některý se modlím o trochu raději než jiný, ale moje obliba se během let mění a posouvá. Asi to souvisí i s věkem, myslím mým, ne s věkem růženců. Ostatně i ten se mění. Růženec světla se zrodil historicky nedávno, před 21 roky, a od té doby je mým oblíbencem. Zrození nového růžence nastává jednou za mnoho set let, předtím to bylo r. 1569 (apoštolská konstituce sv. Pia V.). Nový růženec je velká událost. Díky, sv. Jene Pavle II., že jsme mohli být při tom.

Mám však i své nezodpovězené růžencové otázky. Jedna se týká mého dalšího favorita, radostného růžence. Proč se první růženec nazývá radostný? Už mi to více lidí vysvětlovalo a pokaždé se divili, co na tom nechápu. Ale našli se i nemnozí jiní, kteří se ptají podobně jako já. To mě povzbudilo v dalším přemýšlení a hledání alternativního jména pro ten růženec. Prosím, máte-li trochu trpělivosti, zkuste teď sami promyslet následujících několik situací, v nichž byste se ocitli jako přímí účastníci v roli Panny Marie, a řekněte, jaké pocity zakoušíte a do jaké míry to je či není radost.

1. Matka čekající dítě s jiným než vlastním mužem je v tehdejší izraelském prostředí považována za cizoložnici a může ji potkat cokoli v rozpětí od vyhnání z domu s velkou hanbou až po ukamenování podle mojžíšského zákona. Nazaretská dívka je těhotná, ale ještě se svým mužem manželsky nežije. On zatím o jejím těhotenství neví. Anděl už dávno odešel, dívka je sama doma a očekává, jak to s ní, s jejím děťátkem a jejím manželstvím dopadne. Popište její vnitřní stav, její pocity. Byli byste na jejím místě zcela klidní, vyrovnaní a jediným vaším pocitem by byla radost?

2. Jde navštívit příbuznou Alžbětu (snad sestřenici, nevíme to jistě), kterou má ráda, chce být s ní a pomáhat jí. Dozvěděla se, že Alžběta je těhotná. Možná se své příbuzné také chce svěřit, že i ona sama čeká dítě. Ale jak jí vysvětlí svoji situaci, v níž se nachází? Co se v té mladičké dívce asi odehrává, než otevře dveře a její pozdrav dolehne k Alžbětiným uším?

3. Ve stavu krátce před porodem se musí se svým mužem vydat na cestu do cíle, kde nemají zajištěné ubytování ani pomoc pro případ porodu. Na místě se pro nastávající maminku po marném hledání, během něhož na ni přicházejí porodní bolesti, nenajde místo pod střechou. Nezbyvá, než vzít zavděk jeskyní s dobyt看. Jak se rodička cítí? Jaké to je, rodit na hnoji nebo v jeho těsné blízkosti, bez pomoci svých sousedek a asi vůbec kohokoliv známého kromě Josefa?

4. V chrámu, kam přichází se svým mužem a s děťátkem, ji čeká vícenásobné proroctví od dvou lidí pro ni zcela neznámých. Kromě poselství pro svého syna se dozví i něco osobně pro sebe – její duši má proniknout meč. Už se přesvědčila, že Boží předpovědi se naplňují a je nutné brát je vážně. Slyšet Boží proroctví týkající se osobně jí, to je velká věc. Asi i radostná událost. Nebo ne tak docela?

5. Při návratu z Jeruzaléma zjistí, že její syn, kterého brali s Josefem do města s sebou, je pryč, ztratil se. Tři dny trvá, než se jim ho podaří najít. Tři dny hledání, vyptávání se, úpěnlivých modliteb. Co asi prožívá rodič, když neví, co se stalo s jeho dítětem?

Ptám se lidí, proč je ten růženec radostný, a dostávám odpověď: „Vždyť to byly samé radostné události!“ Namítám: „Které? Nenajít přístřeší a rodit ve chlévě? Tři dny hledat ztracené dítě? A podobně u dalších tajemství.“

„To ne, ale přece to ve všech pěti případech dobře dopadlo. Z toho se můžeme radovat.“

Stále nejsem přesvědčený a odpovídám: „Aha. Takže vy celý život vzpomínáte, že když jste ztratili dítě, hledali ho a tři dny nemohli najít, byla to vlastně ohromně radostná událost, protože to dobře dopadlo. A radíte známým: „Ztraťte dítě, to si pak užijete radosti, jestli se vám podaří ho najít.““

Nebudu dál rozvádět průběh diskuse. Myslím, že příčinou neshody obou popsaných, vzájemně se míjejících názorů je různost perspektiv. Záleží na tom, ze kterého místa se kdo dívá. Jinak to vidí ten, kdo pohlíží zpět na již proběhlé události a zná jejich výsledek, a jinak ten, kdo tytéž události právě prožívá jako přítomnost, která ještě neskončila, a sám zatím nezná výsledek. Já se hlásím k té druhé perspektivě, protože ve svém životě hlavně řeším, co probíhá právě teď, ne co kdysi bylo. V tom pro mě může být inspirující situace růžencových tajemství ve stavu ještě před jejich vyvrcholením, před tím, než skončí událost, o níž se rozjímá. Je to stav očekávání, jak to dopadne.

Kdyby to záleželo na mně, první růženec bych asi místo radostný nazval růženec očekávání. A mám ještě jeden příležitější název, růženec úzkosti. Divíte se?

Jestli ano, prosím, vraťte se spolu se mnou ještě jednou k událostem, jak o nich byla řeč výše. Josef se rozhodl Marii potají propustit, aby ji nevystavil hanbě. Myslíte, že ta dívka necítila úzkost? Podobně ve zbývajících případech. Možná říkáte: „Ale ona byla plná milosti. Navštívil ji Bůh, kterého měla ráda, byla od malička zvyklá odevzdávat mu celý svůj život. Protože mu důvěřovala, nemusela se ničeho bát. Neměla důvod k úzkosti. A Josef ji nakonec nepropustil.“

Opravdu žádná úzkost? Mám věřit, že Maria byla takový nad-člověk či ne-člověk, a tedy mimozemšťan, že postrádala obyčejné lidské city a pocity včetně strachu a úzkosti? Jak to rozsoudit? Pojdme se podívat do Písma. Nabízím citát ze situace nalezení chlapce Ježíše v chrámu (Lk 2, 48):

Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: „Synu, co jsi nám udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ (citováno podle ČEP) Jeruzalémská Bible i Český studijní překlad také mají „v úzkostech“, „s úzkostí“. Že by tam ti naši překladatelé schválně dávali nesprávný český ekvivalent a mělo tam ve skutečnosti být, „s radostí jsme tě našli“?

Jak to ten evangelista Lukáš vlastně napsal? Čist řecký text Nového zákona je pro většinu z nás včetně mne oříšek. Ale máme skvělé digitální pomůcky, které rozbor usnadní. Tedy jaké slovo má ten verš v místě, kde je v češtině „úzkost“?

Řecký výraz $\delta\upsilon\omega\mu\epsilon\upsilon\iota$ (odynómenoi) v Lk 2, 48 je od slovesa $\delta\upsilon\upsilon\alpha\omega$ (odynaó). To se překládá jako způsobit či trpět bolest, prožívat intenzivní emocionální bolest. Konkrétně pro verš Lk 2, 48 jej další řecko-anglické novozákonné slovníky překládají jako úzkost, mučení, tíseň. Všechny tyto zdroje vyjadřují Mariinu řeč nikoliv jako radost, ale jako výčitku a vyjádření úzkosti. Na mě to dělá dojem, že Maria v Lukášově autoritativním podání přece jen byla člověk a měla lidské city včetně té sporné úzkosti. Nebyl to mimozemšťan. Proto je mi blízká, mám se od ní hodně co učit a růženec mi k tomu, jak doufám, poslouží i nadále. Zamýšlím se ho modlit nadále, přestože mnoho věcí nechápu. Snad se nemusím stydět, že v životě i při růženci se od začátku do konce nedokážu radovat, někdy prožívám i úzkost. Abyste mi rozuměli, vůbec nechci říct, že v prvním růženci žádná radost není, ale jen to, že jeho tajemství se dají nahlížet i jinak. Například Mariino Magnificat u druhého tajemství je úplným gejzírem radosti (srov. Lk 1, 46–54). Jenže ta náhlá radost, když to domyslíte, svědčí o tom, že Maria za svou příbuznou přichází ve stavu vnitřního napětí. Teprve pak, když Alžběta prorocky mluví z vnuknutí Ducha svatého, pocítí Maria nesmírnou úlevu, vděčnost k Bohu a radost. Teprve pak pronáší svůj chvalozpěv.

Konečně andělské pozdravení „Zdrávas Maria“ velmi pravděpodobně není od anděla sdělením lékařské diagnózy o dobrém zdravotním stavu navštívené dívky – zdrávas, zdráva jsi. Nemusí být ani přáním – buď zdravá. Anděl jí říká: „Χαίρε“, chaíre (Lk 1, 28), což doslova znamená: „Raduj se.“ Ano, dá se to použít i jako pozdrav (a skutečně to tak v řečtině bývá), ale radost je základní význam toho slova. Ke Svaté Panně dnes a denně od nás doléhají po andělově vzoru miliony pozdravů – a nebo také výzev k radosti. V obráceném směru nás příklad jejího života může inspirovat, abychom spolu s ní zakoušeli radost – někdy hned, někdy až po napjatém očekávání, až se také nás nakonec dotkne Boží milost a dobrota.

Blíží se advent a první růženec je pro něj obzvlášť vhodná modlitba, ať už ji nazveme jakkoliv. Na závěr dnešní růžencové exkurze je namísto popřát vám spolu s Pánem Ježíšem (Lk 10, 20b; Mt 5, 12a): χαίρετε, chairete, radujte se!

Biblický kvíz na téma očekávání

Otázky jsou nejprve snadné, potom těžší.

Za správnou se počítá odpověď, i když ji neznáte z paměti a musíte se podívat do Bible.

Správné odpovědi najdete na konci časopisu.

Q1. Očekávaný příchod Mesiáše

Jan Křtitel poslal učedníky, aby se zeptali Ježíše: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“

(Mt 11, 3; Lk 7, 19).

Kolikátý příchod Mesiáše na svět to byl, když se Ježíš narodil?

- A) První
- B) Druhý
- C) Třetí

Q2. Očekávání zkázy města

Jak se jmenoval prorok, který měl od Hospodina za úkol zvěstovat zkázu jednomu hříšnému městu, ale vůbec se mu do toho nechtělo? Jak se jmenovalo to město, na jehož zkázu pak prorok čekal ve stínu čerstvě vyrostlého skočce?

- A) Nehemiáš, Jeruzalém
- B) Jeremiáš, Jeruzalém
- C) Jonáš, Ninive
- D) Jidáš, Hrnčířovo Pole

Q3. Předpověď narození Mesiáše

Který starozákonní prorok předpověděl jméno města, v němž se narodí Mesiáš – ten, jenž má původ od věčnosti a bude vládcem v Izraeli? Dokážete v Písmu najít verš s tímto proroctvím?

Q4. Očekávání narození dítěte

Najděte v Písmu jména žen, které na sobě zažily po Božím zásahu zázračné těhotenství v situaci, kdy podle lidských měřítek dítě mít nemohly, např. pro dlouhou neplodnost nebo z jiného důvodu. Je jich nejméně 7, ale stačí, když najdete alespoň 3. Uveďte i jména jejich zázračně počatých dětí.

Svědectví života - Alena Šedová

Možná jste paní profesorku každou neděli potkávali v našem kostele na mši svaté. Malá nenápadná šedovlasá paní s drdůlkem, ale bohatá svým životem, a proto vám i zde na prosbu našich farníků nabízíme její životopis. Zemřela v říjnu tohoto roku ve věku 94 let.

Alena Šedová, rozená Koutná, se narodila 21. prosince 1928 v Kroměříži. Její otec učil na mlékařské škole a stal se později jejím ředitelem. Matka pracovala v domácnosti. V Kroměříži prožila své dětství, vychodila zde národní školu i reálné gymnázium. Po maturitě v roce 1947 začala studovat na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně obor čeština – angličtina. V posledních semestrech již vypomáhala jako učitelka a zapojila se i do vědecké činnosti na katedře bohemistiky. Studia na filozofické fakultě dokončila druhou státní zkouškou z češtiny a angličtiny v roce 1952.

Od roku 1951 byla ve školské službě. Učila na osmiletce v Náměšti na Hané, na sociální škole v Holešově, na osmiletce v Morkovicích, na Střední všeobecné vzdělávací škole ve Zdounkách a na Střední všeobecné vzdělávací škole v Kroměříži. Dálkově studovala na Palackého univerzitě v Olomouci, kde v roce 1963 složila státní zkoušku z němčiny.

V roce 1961 se provdala za Milana Šedu. Milan Šeda po převratu v roce 1948 utekl s rodiči do Německa. Vrátil se a byl chycen a následně odsouzen k smrti. Trest mu byl změněn na doživotí. Po dlouhých letech věznění byl ze zdravotních důvodů na několik měsíců propuštěn, během nich se s Alenkou vzali, ale pak musel nastoupit zpět do vězení. Po narození syna Pavla se Alenka domáhala propuštění svého manžela, dokonce i u prezidentské kanceláře, až se jí to podařilo. V roce 1964 se jim narodil mladší syn Jan.

Kvůli vhodnějšímu manželovu zaměstnání se rodina přestěhovala do Brna. Od roku 1965 do roku 1985 Alena Šedová učila na Gymnáziu Brno, Vídeňská, kde učila češtinu, angličtinu a němčinu. Celý život se aktivně zapojovala do mimoškolní činnosti jako vedoucí recitačně-divadelního kroužku, byla členkou pěveckého souboru Mladí madrigalisté, cvičitelkou tělesné výchovy, jezdila jako vedoucí na tábory atd.

I po odchodu do důchodu byla stále velmi aktivní. Pomáhala v jazykové přípravě žáků i dospělých a zapojovala se do pomoci zrakově postiženým. Účastnila se pravidelně Akademických týdnů, kde měla hodně přátel. Paní profesorka usilovala po celý život, aby svět kolem ní byl o něco lepší. Tisíce lidí jí vděčí za poznání krás literatury, umění a za skvělou jazykovou průpravu. Její žáci tak ponесou odkaz jejího života tiše dál.

Ze vzpomínek jejich studentů:

Na „Koněvku“ jsem nastoupil, stejně jako moji spolužáci a dodnes kamarádi, v roce 1975. Tento ústav měl pověst kadetního učiliště, což bylo dáno tím, jak vnímal svět ředitel gymnázia dr. Josef Kolomazník, oficír tělem i duší. Když jsme udělali jako třída nějaký průšvih, museli jsme pochodovat v útvaru po chodbách. Dnes by se řeklo: frustrující. Ale my byli mladí a v těchto pubertálních letech ne zcela tvární, i když jsme měli solidní rodinnou výchovu.

A právě profesorka Alena Šedová na ni dokázala navázat. Neokázalým, leč zaníceným způsobem. V rámci hodin češtiny jsme toho o jazyku zas tak mnoho neslyšeli, ale my jsme, tím myslím všichni, měli ještě kvalitní jazykovou přípravu ze základních škol. Poslechněte si někdo její bývalé studenty, kteří dnes mají 60 až 70 let. Všichni mluví, řekl bych, výbornou češtinou. Ale paní profesorka nade vše milovala českou literaturu, české a moravské básníky, ba ani na ty slovenské nezapomínala. Jenže ona nám i v době tzv. normalizace dokázala zprostředkovávat také ty, které režim neměl zrovna rád. Asi víte, koho myslím; třeba ty, kteří napsali své básně, když zemřel Josef Pekař: Václava Renče, Františka Lazeckého, Františka Křelinu, Jana Zahradníčka, ale také Josefa Kostohryza, Jaroslava Durycha i Zdeňka Rotrekla, se kterým mne nakonec pojilo úzké přátelství.

Pamatuji si její zanícené výklady o naší literatuře, o našich básních, o mnohosti a kráse obrátů našeho jazyka, o vnitřních významech slov a jejich ústrojenství. Dlouho jsem měl sešit, kam jsem si psal trest jejich výkladů, žel se mi při stěhování ztratil. Je až téměř nepochopitelné, jak dokázal na Koněvce soudruh ředitel shromáždit na jednom pracovišti tolik skvělých lidí (ale mlýny Boží melou, a tak jej nakonec pohřbíval náš spolužák Martin Holík).

Alena Šedová byla ženou svrchovaně kulturní, navštěvovala koncerty, divadelní představení, přednášky a vždy shlížela svojí dobrotivou a tolik oduševnělou tváří na dění kolem nás i na nás samotné. Celý život od naší maturity, tj. od roku 1979, mne provázela. Jak rád jsem se s ní setkával, vždy jsme spolu promluvili, vždy se ptala, co dělám a co dělají naši spolužáci. Když jsem začal postupovat v akademických grádech, přestala mi říkat „Libore, vy“, ale přidávala titul, což se mi nelíbilo, protože to původní oslovení mne uvádělo do našeho mládí. Ale především díky ní jsem český jazyk, literaturu a také hudbu nikdy neopustil, ba naopak, to vše mi bylo posilou, nepochybuji, že stejně jako u jiných. Hluboce se skláním před její památkou a končím slovy Jana Zahradníčka:

Bud'zdráva s hrozbou trosek na lesnaté římse,
ó, země má, já k tobě jdu a nebojím se,
má hvězdo žalárnice, tvůj budoucí prach
s mlčením uzavřel již smlouvu na márách.

Jíl tvůj snad, země, nestačí, až všichni přijdeme si
pro kosti své za zvuku trub, jímž národy se zděsí,
však ve hvězd praskotu lid můj pod prapor shromáždit se nech
knížete svatého a svatých jeho všech.

Libor, bývalý student paní Šedové
KK

Správné odpovědi k biblickému kvízu

- Q1: A) první
Q2: C) Jonáš, Ninive (Jon 4,5-6)
Q3: Micheáš, viz Mich 5,1
Q4: Ženy a jejich děti

Matka	Dítě	Okolnosti	Souřadnice v Bibli
Sára (Sáráj)	Izák	neploďná otěhotněla	Gn 17,17-19; Gn 21,1-3
Rebeka	Ezau a Jákob	neploďná otěhotněla	Gn 25,21-26
Ráchel	Josef	neploďná otěhotněla	Gn 30,1.22-24
Channa	Samuel	neploďná otěhotněla	1 Sam 1,2.5.19-20
Manóachova žena	Samson	neploďná otěhotněla	Sdc 13,2-3.24
Alžběta	Jan Křtitel	neploďná otěhotněla	Lk 1,7.24.57.60
Marie	Ježíš	panna počala z D. S	Mt 1,18; Lk 1,26-35